

Национален институт на правосъдието
“Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието”
Договор № 93-00-42/20.02.2013 НФМ 2009-2014

Дело Авотинс срещу Латвия (Avotiņš v. Latvia), жалба №17502/07
Решение на Четвърто отделение от 25.02.2014г.

Член 6 – няма нарушение.

Държава членка на ЕС не може да откаже изпълнение на съдебно решение на друга държава членка в случаите, когато, както в случая, длъжникът е имал възможност да обжалва това решение в съответната държава, но не го е сторил.

ФАКТИТЕ

Жалбоподателят е латвийски гражданин. През 2003 г. кипърското дружество F.N.Ltd. завело срещу него иск за неплатен дълг в размер на 100 000 щ.д. пред районния съд в Лимасол, Кипър. Тъй като жалбоподателят не живеел в Кипър, ищцовото дружество посочило адрес в Рига, Латвия. Съдът изпратил призовка на този адрес. Според обратната разписка, жалбоподателят бил получил призовката на 18 ноември 2003 г. – неработен ден в Латвия. Съдът приел, че жалбоподателят е редовно уведомен за производството. С решение от 24 май 2004 г. го осъдил да плати претендираната сума, заедно с лихви и разноски.

През 2005 ищцовото дружество внесло в районния съд в Рига молба допускане изпълнението на кипърското съдебно решение. На 27 февруари 2006 г. уважил молбата и допуснал обезпечение.

Жалбоподателят, който твърдял, че на 16 юни 2006 г. научил случайно за решенията на кипърския и латвийския съд, не направил опит да обжалва кипърското решение, но подал жалба срещу разпореджанието за признаването и изпълнението му. Твърдял, че бил нередовно призован в производството пред кипърския съд и че в производството по изпълнение били нарушени чл. 34, т. 2 и чл. 38, т. 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела („Регламент Брюксел I”).

На 31 януари 2007 г. Върховният съд на Латвия отхвърлил жалбата. Той отбелязал, че решението на кипърския съд е влязло в сила и че чл. 36 от Регламент Брюксел I забранявал преразглеждането по същество на чуждестранно съдебно решение. Тъй като жалбоподателят не бил обжалвал решението на кипърския съд, аргументите му за нередовно призоваване били неотнормисими. Решението било изпълнено.

ПРАВОТО

31. Жалбоподателят се оплаква, че като са разпоредили признаване и изпълнение на решението на кипърския съд, постановено при незачитане на правото му на защита, латвийските съдилища са нарушили чл. 6, § 1 от Конвенцията. Жалбоподателят твърди, че не е получавал призовка за кипърското дело и че адресът, посочен от ищцовото дружество, не бил неговият.

32-39. Съдът отхвърля твърдението на ответното правителство, че жалбоподателят не е претърпял значителна вреда, като отбелязва, че делото се е отнасяло до изпълнението на дълг на значителна стойност и че на този етап на производството не може да се произнесе по въпроса, дали жалбоподателят е трябвало да обжалва решението на кипърския съд, при положение, че той твърди, че не е имал такава възможност. Той също така намира, че зачитането на правата на човека изисква разглеждане на жалбата по същество, тъй като тя засяга важен въпрос както в национален, така и в европейски план, а именно – спазването на чл. 6 от Конвенцията при прилагането на Регламент Брюксел I от държавите членки, които членуват и в Европейския съюз.

45. Съдът припомня, че чл. 6 е приложим по отношение на изпълнението на чуждестранни съдебни решения, които имат за предмет граждански права и задължения (*Sholokhov v. Armenia and Moldova*, no. 40358/05, § 66, 31 юли 2012 г., и *McDonald v. France* (dec.), no. 18648/04, 29 април 2008 г.).

46-47. Тъй като оплакването по отношение на Кипър е недопустимо поради неспазване на шестмесечния срок, Съдът следва да се произнесе единствено по въпроса дали латвийските съдилища са спазили чл. 6, § 1 от Конвенцията при допускането на изпълнението на чуждестранното съдебно решение. Съдът не е компетентен да се произнася дали държавите членки са спазили националното право, други международни актове или правото на ЕС (*Jetzenv. Luxembourg*, no. 34471/04, § 52, 4 март 2008 г.). Тълкуването и прилагането на разпоредбите на Регламент Брюксел I е от компетентността на първо място на Съда на ЕС в рамките на процедурата по отправяне на преюдициални запитвания и на второ място – на националните съдилища, при прилагането на тълкуването, направено от Съда на ЕС.

48-49. Съдът припомня, че принципът за равенство на страните е важен елемент на правото на справедлив съдебен процес и се прилага и по отношение на призоваването и уведомяването. Член 6 от Конвенцията обаче не може да се тълкува като налагащ някаква конкретна форма на призоваване или уведомяване. Съгласно преамбюла към Регламент Броксел I, същият се основава на принципа на „взаимно доверие в упражняването на правосъдие” в Общността, което предполага, че „декларацията, че едно съдебно решение е изпълняемо, трябва да бъде издавана на практика автоматично, след изцяло формална проверка на представените документи, без съдът да има възможност да повдига по свой почин някое от основанията за неизпълняемост, които са установени по силата на настоящия регламент”. Съдът отбелязва, че спазването на правото на ЕС представлява легитимна цел в обществен интерес и че латвийският съд е бил длъжен да осигури бързото и ефективно признаване и изпълнение на решението на кипърския съд в Латвия.

50-54. Латвийският съд е приел, че не може да откаже изпълнение на чуждестранно съдебно решение в случаите, когато жалбоподателят е имал възможност да подаде жалба в съответната държава, но не го е сторил. Съдът отбелязва, че това решение е в съответствие с изводите на Съда на ЕС по делото *Apostolides v. Orams*, C-420/07, 28 април 2009 г., в § 77, в което той е приел, че „неприсъствено съдебно решение, постановено въз основа на документ за образуване на производството, който не е връчен на отсъстващия ответник своевременно и по начин, който да му позволи да организира защитата си, трябва да бъде признато, ако ответникът не го е обжалвал, въпреки че е имал възможност да стори това”. Като отбелязва, че жалбоподателят не е

посочил убедителни причини за пропускане да обжалва решението на кипърския съд, Съдът заключава, че в мотивите си латвийският съд е взел предвид в достатъчна степен неговите права по чл. 6 от Конвенцията. Следователно чл. 6 не е нарушен.

Резюме и превод: Даниела Екимова